

Monumentnummer*: 530908

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 07 januari 2011
Kadaster deel/nr 82963/180

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
's-Gravenhage	's-Gravenhage	Zuid-Holland					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Goudsbloemlaan	131			2565 CR	's-Gravenhage		
Segbroeklaan	618			2565 DK	's-Gravenhage		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
's-Gravenhage	AN				4835		

Omschrijving**

Omschrijvingcomplexonderdeel 1

Inleiding

Het SCHOOLGEBOUW van het Tweede Vrijzinnig Christelijk Lyceum (thans -2009- Segbroekcollege) vormt het hoofdonderdeel van het gelijknamige complex en is naar ontwerp van architect J.J.P. Oud gebouwd in de periode 1949-1956. Het gebouw is gelegen op een segmentvormige strook grond tussen de Segbroeklaan en de Goudsbloemlaan, een vorm die mede de grondvorm van de school bepaalde. Oud wilde zijn architectuur laten aansluiten bij de ontwikkelingen in het onderwijs en in de stedenbouw en zette zich af tegen de ontwikkeling om standardscholen te bouwen. Het lyceum werd gebouwd op de in de gedurende de oorlogsjaren ontruimde en als Sperrgebied ten behoeve van de Atlantikwall ingerichte weststrook van Den Haag. In 1946 ontwierp W.M. Dudok het wederopbouwplan Sportlaan-Zorgvliet, waarbinnen de school gelegen is. Oud en Dudok hadden regelmatig contact over de plek, hoogte en vorm van het lyceum. In de school zijn principes uit het Daltononderwijs toegepast, waarbij iedere leraar zijn eigen vaklokaal had en de leerlingen tussen de lessen van lokaal wisselden. De daardoor veroorzaakte verkeersstromen maakten het noodzakelijk dat er goede verkeersruimten waren zoals een hal en trappenhuizen. Er werden geen werknissen, maar wel een centrale bibliotheek annex studieruimte gecreëerd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

Het SCHOOLGEBOUW bestaat uit een drietal met elkaar verbonden bouwdelen op een samengestelde plattegrond. Het schoolgebouw is opgetrokken in een betonskelet met gevels van gele baksteen (waalsteen) en geschilderd beton. Het hele gebouw is voorzien van stalen ramen en heeft platte daken. De lange vleugel met theorielokalen, trappenhuis, garderobe op de begane grond en een royale aula op de eerste verdieping is voorzien van een souterrain, is vier bouwlagen hoog en gesitueerd langs de Segbroeklaan. De theorielokalen liggen aan de zuidzijde aan het schoolplein, de gang loopt langs de achterzijde aan de noordzijde. Haaks op deze vleugel staat de drie bouwlagen hoge vleugel waarin entree, hal en het centrale trappenhuis zijn ondergebracht. Tevens bevinden zich hier ondermeer praktijklokalen en een stafruimte in de kop van de vleugel. In de oksel tussen beide vleugels ligt in de linker hoek ligt de hoofdentree tot de school, een lage trap door een grote betonnen luifel overdekt. Aan het andere einde van de lange vleugel is middels een uitpandig en rond trappenhuis de vleugel met het gymnastieklokaal en bijbehorende kleed- en doucheruimten gekoppeld. Deze vleugel is onder een schuine hoek geplaatst ten opzichte van de lange vleugel. De voorgevel van de lange vleugel en de gevels van de dwars geplaatste vleugel kenmerken zich door een horizontale geleiding van vensterpartijen en betonnen vlakken, onderbroken door verticale bakstenen stroken en betonnen, lichtblauw danwel wit geschilderde kolommen. Alle stalen vensters hebben een indeling van vierkante en rechthoekige ramen. De achterzijde van de lange vleugel en de gevel op de kop van de dwarsvleugel hebben een meer gesloten karakter en zijn voorzien van kleine vierkante vensters met een iets uitstekende betonnen omlijsting, gekoppelde vensters en vensterstroken (waarvan een aantal is voorzien van lichtblauw geschilderde kolommen) en steektrappen die als nooduitgang voor de aula kunnen fungeren. De achtergevel langs de Segbroeklaan heeft een regelmatige indeling van vensterstroken afgewisseld met wat uitstekende, glazen erkers. Ter plaatse van hal en trappenhuis is de gevel voorzien van een royale vensterpartij. Het ronde trappenhuis tussen lange vleugel en vleugel met gymzaal heeft een overwegend gesloten gevel, die onder de lage, ronde overkapping is voorzien van een rondlopende vensterstrook. De gymzaal is aan de zijde van het schoolplein voorzien van hoge glazen vliesgevels waarachter aan de binnenzijde lichtgeel geschilderde kolommen staan en aan de achterzijde deels van een groot uitstekend vlak met vensters en deels van kleinere vensterstroken.

In het interieur is de oorspronkelijke ruimtelijke indeling vrijwel geheel gaaf bewaard gebleven. Het centrale trappenhuis met zijn rechte betonnen steektrappen voor omhoog en omlaag gaand 'verkeer' heeft een prominente plaats. De zijanten van de trapopgangen zijn in een gele kleur geschilderd. In de lange vleugel bevinden zich aan de zuidzijde -schoolpleinzijde- lokalen en aan de noordzijde lopen de gangen. De garderobe en de hierboven gelegen aula met balkon zijn vrijwel oorspronkelijk qua opzet. In het interieur zijn vele materiaaltoepassingen als beton, baksteen, natuursteen (o.a. Naamse steen in hal en rond trappenhuis), tegels (o.a. lichtblauw en geel), granito (o.a. geel in de wc-groepen) zichtbaar.

De school wordt tevens gekenmerkt door de toepassing van monumentale kunst. In de centrale hal zijn in 1956 tussen hal en garderobe twee wandschilderingen door Karel Appel aangebracht. Tevens bevindt zich in de hal een reliëf van Wessel Couzijn, voorstellende de Emmausgangers. Een ander in de school aanwezig beeld van Couzijn, een Christoforus, is een geschenk van de leraren geweest. Op de uitbouw van de gymzalen aan de zijde van het schoolplein is een beeldengroep van Rudi Rooyackers geplaatst, voorstellende twee estafettelopers, van wie de ene de fakkel der wetenschap overdraagt aan de andere.

Waardering

Het SCHOOLGEBOUW van het Tweede Vrijzinnig Christelijk Lyceum van architect J.J.P. Oud is van algemeen belang als toonbeeld van de vroege Wederopbouw vanaf 1940 vanwege:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- de cultuurhistorische waarde als uitdrukking van onderwijsvernieuwing en toepassing van principes uit het Daltononderwijs, waarbij elke vakdocent een eigen vaklokaal had en de leerlingen tussen de lessen van lokaal wisselden, en de daardoor veroorzaakte verkeersstromen het noodzakelijk maakten dat er goede verkeersruimten waren zoals een hal en ruime trappenhuizen;
- de architectuurhistorische betekenis als voorbeeld van een gaaf bewaard gebleven naoorlogs schoolgebouw, vanwege de bijzondere kwaliteiten van het ontwerp, met zijn zorgvuldige groepering en inpassing van de bouwdelen, detaillering en materiaalgebruik van in- en exterieur, de toepassing van monumentale kunst van Karel Appel, Wessel Couzijn en Rudi Rooyackers, alsmede de plaats die het gebouw inneemt in het oeuvre van architect J.J.P. Oud;
- de kunsthistorische waarde vanwege de kunstwerken van Appel, Couzijn en Rooyackers;
- de stedenbouwkundige waarde vanwege zijn situering binnen het wederopbouwplan van W.M. Dudok ter plaatse van een deel van de voormalige Atlantikwall, ingeklemd in het segment tussen Segbroeklaan en Goudsbloemlaan;
- de functionele, compositorische en visuele relatie tussen de complexonderdelen.

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw